СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 295. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 20-го ГРУДНЯ 1950. No. 295. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 20, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПРЕЗИДЕНТ ЗА НОВІ ВОЄННІ ПОВНОВЛАСТИ ДЛЯ СЕБЕ

Вашинґтон, 18 грудня. — Президент Труман звернувся до Конґресу за признання йому двох повновластей, які існували підчас попередньої війни. Одна з них дала б президентові право переміщувати урядові агенції для приспішення мобілізації, друга має на цілі зміняти контракти, які уряд заключив з підприємцями для виповнення деяких воєнних робіт. У домаганні президента сказано, що йому „треба дати ясну повновласть для створення таких оборонних агенцій, які можуть бути потрібні для координації, консолідації, об'єднання і використання теперішніх агенцій і урядників та для перенесення таких агенцій і персоналу." Президент теж переслав до сенату імя Чарлса Е. Вилсона для потвердження його на становищі директора мобілізації.

Труман відбув конференцію з демократичними конґресовими провідниками. На конференції склав короткий звіт предсідник об'єднаних генеральних штабів ген. Омар Н. Бредлі про воєнне положення.

ДОМАГАЮТЬСЯ СЛІДСТВА НАД СТРАЙКУЮЧИМИ ЗАЛІЗНИЧНИКАМИ

Вашинґтон. — Тому, що залізничні робітники у Шікаґо вийшли на страйк не тільки без повідомлення, але й виразно проти законної заборони, департамент справедливости дістає раз-у-раз телеграми з домаганням прослідити основно цей страйк. Підносять проти робітників такі заміти: Коли хлопець, обов'язаний до поборової служби, не явиться, то його жде кара. Коли асентирований рекрут не явиться на час до служби, його карають арештом. А як вояк відмовить послуху підчас війни, його жде кара смерти. Цілком інакше трактується робітника, як він в часі необхідности, виходить на страйк, коли йому не тільки не грозить нічого, але він ще хоче користати з критичного положення і добиватися вищої заплати. Дехто твердить, що останній страйк був випливом змови і тому йдуть домагання слідства над страйком.

18,000,000 КОМУНІСТІВ В СВІТІ КРІМ СОВ

Прага, 19. грудня. — Публікований в Румунії орган Комінформу в останньому виданні твердить, що в світі, крім Совєтського Союзу, є 18,000,000 комуністів, що формально належать до партії, не враховуючи в це т. зв. „безпартійних комуністів". В самому Совєтському Союзі комуністична партія нараховує 6,000,000 членів, отже її п'ята колона в світі є три рази більша.

ШУКАЮТЬ СПОСОБІВ ЗВІЛЬНИТИ ТАЛАНОВИТИХ СТУДЕНТІВ ВІД ВІЙСЬКА

Вашинґтон. На закиди, що загальна мобілізація причиниться до пониження наук внаслідок покликання великої кількости університетських студентів до військової служби, впливова група дорадників поборової системи студіює проєкт збереження талановитих студентів від військової бранки на неозначений час. Дорадники кажуть, що талановиті студенти можуть причинитися до оборони країни на відповідальних становищах більше ніж звичайні вояки на полю боїв.

СЕНАТ ПРОТИ АТАКИ НА ЗАКОРДОННУ ПОЛІТИКУ ПРЕЗИДЕНТА

Вашинґтон, 18 грудня.—Сенат перевів основну дискусію над закордонною політикою президента Трумана, коли республіканська група зажадала поступлення секретаря стейту Діна Ачесона з його становища саме перед його виїздом до Европи на наради країн з Північно-Атлантійського Пакту. Найстарший віком сенатор, Кеннет Мек Келлар, демократ з Теннесі, розпочав дебату над цією справою і закинув республіканцям ведення партійности саме в такому часі, коли країна потребує сполуки всіх сил. Він між ін. сказав, що напад на Ачесона це спроба „мордування характерів". Сен. Дж. Вилйем Фулбрайт зажадав від республіканської меншини виявлення конструктивної політики замість безупинної критики, яка не причиняється до скріплення становища країни, а навпаки, до слаблення. При голосуванні над доцільністю закордонної політики президента демократичні сенатори станули солідарно по стороні президента, а до них приєдналися ще три республіканці. Політику президента одобрено 45 голосами проти 30, коли демократи спротивилися домаганні республіканців, щоб президент оприлюднив перебіг нарад президента Трумана з англійським премієром Атлі в Білому Домі.

ХОЧУТЬ ЛІКВІДУВАТИ МІЖНАРОДНИЙ РОБІТНИЧИЙ ОРДЕН

Ню Йорк. — Департамент обезпечень стейту Ню Йорк почав судове поступування для розв'язання Міжнародного Робітничого Ордену за те, що ця організація служить комуністам як фронт для приєднювання громадян, головно людей словянського роду, до Комуністичної партії. М.Р.О. це обезпеченева організація, яка видає поліси, ніби то „по найнижчій ціні" і тому люди даються легко притягнути до неї. Вона має різні секції, між ними і українську, для яких видаються окремі газети в комуністичнім дусі. Органом Української Секції є щоденник „Українські Щоденні Вісті". Усіх членів має М.Р.О. 162,000, які мають поліси видані на $110,950,482 обезпечення, а мастку на це має орден $6,126,801. Орден видає не тільки поліси на життя, але і від припадку і на випадок недуги. Верховний Суд південної частини стейту Ню Йорку візвав на переслухання урядників ордену, щоб вони виказали, чому орден не має бути розвязаний раз на завжди. Заки прийде до ліквідації, стейтовий департамент обезпечень перебрав цю організацію під свою контролю.

В АМЕРИЦІ

- **Американська Партія Праці** дістала відмову винайму залі в готелю Конкурс Плаза в Бронксі, Ню Йорк, на зібрання, підчас якого неґерський співак Пол Робесон мав дістати „нагороду миру" від Другого Світового Конґресу Миру, що відбувся у Варшав під комуністичним протекторатом. Це вже третій раз власники домів відмовляють заль на зібрання Робесона.
- **Що тижня стріляє хтось у Филаделфії** підступом на людину. Сьомою жертвою була жінка, застрілена на смерть через вікно підчас прання біля.
- **У Филаделфії зроблено перші** проби постачання медичних засобів літаками для населення, на яке — теоретично — впала атомова бомба. На допомогу вислано 155 літаків, які виконали 800 полетів.
- **Припинили пором („фері")** через ріку Гудсон при 125 вулиці в Ню Йорку після 100 років його служби. Мости, побудовані понад ріку, відбирають заробіток підприємцям.
- **Систему осторогги перед нападом бомбами** розбудує в місті Ню Йорку телефонічна компанія. Буде уставлених 1,631 сирен у ключевих місцях коштом 200,000 долярів.

Аліянти погодилися на створення спільної армії для оборони Европи

ГЕН. АЙЗЕНГАВЕР ПЕРЕБЕРЕ ГОЛОВНЕ КОМАНДУВАННЯ. — ВИРІШЕНО СПРАВУ НІМЕЦЬКОЇ УЧАСТИ В ОБОРОННІЙ ПІДГОТОВЦІ

Брюсель, Бельгія, 19. грудня. — Міністри закордонних справ і міністри оборони країн Атлантійського Пакту, що творять Орґанізацію Північно-Атлантійського Пакту, відбули тут вчора спільну сесію, на якій вирішено створити одностайну спільну армію для оборони Західної Европи. Вони рівночасно погодилися на принципи евентуальної пізнішої участи Західної Німеччини в спільній оборонній підготовці та включення окремих німецьких військових частин в спільну армію. На цій самій сесії рішено звернутися до президента Трумана з проханням, щоби він призначив американського головного команданта спільної армії, в склад якої, крім европейських військ, входитимуть теж сильні американські і канадійські військові контингенти. Вважається, що президент Труман вже сьогодні запропонує командування цеї армії ген. Двайтові Айзенгаверові та що той негайно виїде до Европи, щоб встановити там, зразу в Парижі і опісля в його околиці, свою головну кватиру. Негайно після того під його командування будуть підпорядковані всі аліянтські збройні сили на европейському континенті. Здогадуються, що сила цеї спільної збройної сили на европейському континенті виноситиме около 62 дивізії в 1953 році. Це перший раз в історії буде в мирних часах встановлена того роду — справді міжнародна збройна сила, з якою краще не зачіпатися. Стверджується, що сесія Атлантійської Ради була цілком під знаком теперішньої міжнародньої кризи та відбулася в найбільшій гармонії і одностайності. [illegible] дальших нарадах обговорюватиметься все ще не цілком узгіднену проблему участи німецьких військових частин в обороні, де в гру входить не тільки французька опозиція, але теж німецькі вимоги щодо повної рівноправности, та совєтське залякування німців і французів. Наради продовжуватимуться.

НІМЕЦЬКІ СОЦІЯЛІСТИ ЙДУТЬ ПО ЛІНІЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ПРОПАГАНДИ В СПРАВІ ОЗБРОЄННЯ

Франкфурт, Німеччина, 19 грудня. Напередодні сесії Атлантійської Ради в Брюсель, провідник німецьких соціялістів д-р Курт Шумахер проголосив в пресі заяву, яка йде цілком по лінії комуністичної пропаганди своїми твердженнями проти американської політики та проти німецької участи в обороні. Шумахер твердить, що американські пляни щодо німецької участи в обороні є „нереальні" та за комуністичною пропагандою повторює, що американці намагаються використати німців на „гарматнє м'ясо" та вести нову війну до „останнього німця". „Нереальність" американського пляну він добачує в тому, що американці бажали б головний тягар сухопутньої оборони звалити на німців, а самим сконцентрувати свою силу на авіяції та фльоті. Виступ Шумахера, який власне таким своїм становищем здобув собі більшість в краєвих виборах до місцевих парляментів, не залишиться без впливу на загальне німецьке становище в цій справі. В деяких західних колах вважається, що того роду становище частини німців подиктоване не тільки залякуванням совєтської пропаганди, але теж бажанням використати нагоду та якнайбільше виторгувати від аліянтів.

САЙМІНҐТОН МАЄ ПРИЙТИ НА ПОСТ СЕКРЕТАРЯ ОБОРОНИ

Вашинґтон. — В Стюарт Саймінґтон, голова Краєвої Ради Безпеки Ресурсів, може стати секретарем оборони по Новому Році, як про це довідуються з Білого Дому кореспонденти великих щоденників. Зрештою про це вже були вісті давніше, коли йшов спір за те, чи ген. Джордж К. Маршал вже старіється, бо з Новим Роком йому минає 70 років життя і його здоровя йому не дописує для такої праці, яка на нього спала. — Ген. Маршал став секретарем оборони 12 вересня після того, як през. Труман мусів згодитися на відставлення зі служби Луї А. Джансона. Він був головою генерального штабу армії підчас другої світової війни, потім през. Труман вислав його для провірки відносин у Китаю, дальше назначив секретарем стейту і секретарем оборони.

КАМПАНІЯ ЗА ЗБЕРЕЖЕННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

Вашинґтон. — Щораз більше признак появляється на доказ, що країна спізнилася зі зрозумінням значення води для добробуту населення. Воду витрачається на великі розміри і вже тепер можна завважати її недостачу для міст. Президентська Комісія для Складення Політики Водних Ресурсів, яка перевела студії над цею справою і виготовила звіт на 445 сторінок, звертає серіозну увагу на це занедбання. Головні завваги відносяться до запотребування води для плодовитости землі і тому приходить до висновку, що пляни, як використати поодинокі ріки для добра нації, є недоцільні.

П'ЯТЬ ДІПІСТІВ, МІЖ НИМИ УКРАЇНЕЦЬ ДІСТАЛИ УНІВЕРСИТЕТСЬКІ СТИПЕНДІЇ

Ню Гейвен, Конн. — П'ять покінчених студентів з-поміж европейських скитальців почали нову карієру як студенти університету Єйл за фінансовою допомогою від університету і деяких студентських організацій. Їх вибрала Рада для Допущення до Єйл з-поміж подань, які передала Міжнародна Організація Втікачів („I-PO"). Кожний студент дістав по $600 від університету і по $600 від студентських організацій, а крім того стипендійну працю для втриманя себе підчас студій. Між студентами вичислені по черзі: Юрко Хранєвич, 23-річний українець з Варшави, який перебув п'ять років в німецьких таборах; Юріс Падеґс, 18-річний латиш, теж з німецьких таборів; Лазло Г. Версені, 22-річний мадяр, який був у Гайдельберґу; Йосиф Кость, років 18, з Грацу, в Австрії, і Еліяс Поза, у віці 23, з Кракова.

ПРИГАДКА ОБОВ'ЯЗКУ ЗГОЛОШЕНЬ ДЛЯ ЧУЖИНЦІВ

Іміґраційна і Натуралізаційна Служба Департаменту Юстиції Злучених Держав, за підписом генерального прокуратора Дж. Говарда МекҐрата і діючого комішенера Іміґраційної і Натуралізаційної Служби, А. Р. Меккі, проголосила „Повідомлення для чужинців, які перебуватимуть в Злучених Державах 1-го січня 1951 в справі потреби зголошування адрес", в якому пригадується такі постанови і вимоги:

ВИМОГИ. Акт Внутрішньої Безпеки з 1950 року постановляє, що кожний чужинець, зобов'язаний до реєстрації Актом Реєстрації уЧжинців з 1940 року і якщо він перебуватиме в Злучених Державах 1-го січня 1951 року та 1-го січня будь-якого наступного року, повинен повідомити про свою кожночасну адресу Комішенера Іміґрації і Натуралізації впродовж 10 днів від такої дати (гляди нижче „Як зголошувати"). У випадку будь-якого чужинця у віці нижче ніж 14 років, до реєстрації якого, згідно з Актом Реєстрації Чужинців, зобов'язані родичі або правні опікуни, буде відповідальністю родичів або правних опікунів переслати повідомлення про адресу Комішенерові Іміґрації і Натуралізації. Невиконання вимог Акту Внутрішньої Безпеки відносно зголошення адрес, після засуду, каратиметься гривною або ув'язненням або обома.

ХТО МУСИТЬ ЗГОЛОШУВАТИ. Всі чужинці, які мешкатимуть в Злучених Державах в дні 1-го січня 1951 року, за виїмком: 1. чужинців, допущених до Злучених Держав тимчасово та які не переступили дозволеного періоду їх допущення; 2. студенти, речінець допущення яких ще не вигас та які не порушили жадної з умов їх допущення. Якщо процес вашої натуралізації ще не був закінчений і ви ще не маєте Посвідки Натуралізації (Certificate of Naturalization), ви зобов'язані зголошувати. **Якщо ви маєте будь-який сумнів щодо Вашого положення як чужинця, вишліть зголошення адреси.**

ЯК ЗГОЛОШУВАТИ. Іміґраційна і Натуралізаційна Служба приготовила формуляр, на якому подавати зголошення адреси. Карту Зголошення Адреси (Form I-53) можна одержати в кожному поштовому уряді в Злучених Державах. Формуляр I-53 треба виповнити дбайливо і правильно. Насамперед треба прочитати інструкції на горі формуляра I-53. Не забудьте зазначити числа вашої реєстрації як чужинця. Ваше число подане на урядовій посвідці вашої реєстрації, якщо ви є мешканцем на постійне, воно попереджене літерою „А". Якщо ви є на відвідинах, подайте число, що на Вашому формулярі 257а або на формулярі I-94, попереджене літерою "V" або "T". Надрукуйте (чорнилом або чорним або хемічним олівцем) вимагані інформації на формулярі і опісля підпишіть його. Переконайтесь, що все подано точно. Занесіть виповнений формуляр до будь-якого поштового уряду і вручіть його будь-якому поштовому урядникові, який подбає про те, щоби ця картка була доставлена Комішенерові Іміґрації і Натуралізації. **Карти зголошення адреси не висилайте поштою.** Дуже важливо, щоби з карткою зголошення адреси поводитися дбайливо: не згинати, не складати, не розривати і в жаден інший спосіб не спотворювати її.

КОЛИ ЗГОЛОШУВАТИ. Впродовж 10 днів після 1-го січня 1951 року і в тому самому часі кожного наступного року. J. Howard McGrath, Attornew General; A. R. Mackey, Acting Commissioner, Immigration and Naturalization Srevice.

ЛІНІЙНИК „МІЗУРІ" БЕРЕ УЧАСТЬ В БИТВІ ЗА ҐУНҐНАМ

ВМЕРИКАНЦІ ВДЕРЖУЮТЬ БАЗУ, НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА КІЛЬКАКРАТНУ ПЕРЕВАГУ ВОРОГА. — ПІСЛЯ ВАЖКИХ ВТРАТ ВОРОГ ПРИПИНИВ НАСТУП

Токіо, 19. грудня. — Лінійник „Мізурі", наймогутніший воєнний корабель в світі, вступив вчора в дію в битві за аліянтську базу в північно-східній Кореї навколо портового міста Ґунґнам, та разом з крейсерами Ст. Пол і Рачестер допоміг з'єднанням піхоти не тільки вдержати базу, але й заставив ворога перервати дальший наступ, завдавши йому величезних втрат. На цьому фронті около 20 до 30 тисяч американців бореться проти поверх стотисячної комуно - китайської армії. Мізурі, що заплив вчора до порту Ґунґнам, разом з двома крейсерами та іншими меншими аліянтськими воєнними кораблями, створив своїми важкими 16-інчовими гарматами вогневу перегороду, — через яку не могла б перейти жадна сила. З'єднання американської авіяції зі сухопутніх і морських баз сікли безупину кулеметним вогнем та всіми родами бомб ворожі лінії, вчинивши серед них справжню масакру. В офіціяльних повідомленнях стверджується, що всі ворожі атаки були відбиті і оборонці не віддали вже ані п'яди землі. Побоєвище навколо американської бази вкрите ворожими трупами, що й заставило ворога припинити дальші атаки. В аліянтських колах висловлюється оптимізм, що цю базу пощастить вдержати, не зважаючи на факт, що проти відносно малої кілько-[illegible]тири корпуси китайських комуністів. Ген. Едвард Алмонд, командант Десятого Корпусу, заявив вчора на конференції в своєму штабі, що „все йде так, як ми плянували." — На цей фронт ворог стягає дальші підкріплення, включно зі совєтськими танками. Вміжчасі, на західному і центральному секторах фронту, де аліянтські сили створили оборонну лінію на північ від Сеул, приходило тільки до обмеженої перестрілки між розвідчими частинами, хоча аліянти там вже від трьох тижнів сподіються нового комуно-китайського наступу. Аліянтська авіяція успішно продовжувала свою нищівну акцію проти ворожих воєнних цілей на фронті і в запіллі. На цілому фронті положення сьогодні виглядає вже далеко не так трагічно, як воно здавалося на початку масового наступу комуно - китайських орд.

ЗНОВУ ПАРТИЗАНИ В АЛІЯНТСЬКОМУ ЗАПІЛЛІ

Токіо, 19. грудня. — Аліянтське головне командування повідомляє про нове оживлення діяльности комуністичних партизанських загонів в аліянтському запіллі. Партизани, що належать до розбитих колись і відтятих від відвороту комуно-китайських дивізій, виконали від 12-го грудня 87 окремих акцій проти аліянтських тилів.

КАНАДІЙЦІ, ГОЛАНДЦІ І БЕЛЬҐІЙЦІ В КОРЕЇ

Токіо, 19. грудня. — Сьо-[illegible] Кореї прибув один батальйон канадійської піхоти, перша канадійська боєва частина, що візьме участь в боротьбі проти комуністичної агресії. Рівночасно повідомляється, що відділ голандських військ включено до американської другої піхотної дивізії і він вже готовий до акції. З Антверпії, Бельгія, повідомлено, що вчора виїхало з того порту до Кореї 750 бельґійських і люксембурських добровольців.

СОВЄТСЬКА „ОБМЕЖЕНА ЗАОХОТА" ДЛЯ КОМІСІЇ ПЕРЕМИР'Я В КОРЕЇ

Лейк Соксес, 19. грудня. — Совєтський представник в Об'єднаних Націях, Я. Малік, висловив вчора думку, що створена Генеральною Асамблеєю три-особова комісія для простудіювання можливостей перемир'я в Кореї може мати успіх, якщо вона розглядатиме не тільки можливість перемир'я, але теж замирення та робитиме це під кутом комуно-китайського домагання щодо відклику аліянтських військ з Кореї. Заяву Маліка інтерпретується в дипломатичних колах як „обмежену заохоту" — для комісії та висловлюється деякий оптимізм щодо можливостей її успіху. Теж комуно-польський представник заявив, що хоча його делегація голосувала проти комісії, то з того не виходить, що вона не інтересується її працею та не привітала б її успіху. Сама комісія плянує евентуальну поїздку до Пейпінґу, щоб безпосередньо порозумітися з комуно-китайським урядом. Вміжчасі в комуно-китайській пресі появилися коментарі, що акція Об'єднаних Націй щодо перемир'я „є проти найкращих інтересів корейського народу" — та що комуно-китайські — „добровольці" не думають виходити з Кореї, як довго вона не буде „звільнена."

КОМУНО-КИТАЙСЬКА КАМПАНІЯ ПРОТИ БРИТАНІЇ

Гонґ Конґ, 19. грудня. — Від часу останньої зуотрічі премієра Атлі з президентом Труманом, комуно-китайська пропаганда розвиває з кожним днем гострішу акцію вже теж проти Британії. Вправді, Злучені Держави все ще залишаються для цеї пропаганди ворогом число 1., але вже теж і англійці дочекалися таких титулів, як „чорти", „акули" і т.п. В поодиноких місцевостях опанованого комуністами китайського континенту організується мітінґи вже теж проти англійців, обвинувачуючи їх за „знущання" над китайцями на Маляях, при чому оповідається про „варварства" в англійській поведінці з китайцями. Комуністи обвинувачують англійців, що вони викинули з домів та „ограбили" і депортували 35,000 китайців з Маляїв. Рівночасно з цею пропагандивною акцією ненависти, спостерігається вже теж перші познаки щонайменше „охолодження" китайсько - англійських торговельних стосунків.

В СВІТІ

- **Велика частина делеґатів** поодиноких країн до Об'єднаних Націй залишилася в Лейк Соксес, з огляду на дальші наради в Політичному Комітеті Генеральної Асамблеї в справі перемир'я в Кореї.
- **Совєтські власті рішили** переіменувати малу місцевість між Чорним і Каспійським морем, що має „понижуючу для росіян" назву американської метрополії „Ню Йорк". Не зважаючи на це, міські власті теж невеличкої Москви в стейті Айдаго цілком не думають змінювати назви цеї місцевости, хоча такої „репресії" домагається частина місцевого населення.
- **В Індії між паломниками** вибухла пошесть холери, жертвою якої вже впало 500 осіб.
- **Московська „Правда"** твердить, що рішення західних аліянтів щодо озброєння Західної Німеччини є дальшим кроком „на шляху до самогубства".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Hates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):		Число з понеділка (з англійською частиною):	
One year	$ 3.00	На рік	$ 3.00
Six months	$ 2.00	На пів року	$2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАДЗВИЧАЙНИЙ СТАН

Президент Труман сказав таке тверде слово, якого не вживається у мирному часі, а тільки в війні, або на передодні такої війни, програна якої рівнялася б цілковитому знищенню того, що є для вільного народу найціннішим і що він ставить вище свого життя.

Проголошений президентом надзвичайний стан і заряджена мобілізація усіх сил — перемінять дуже скоро цілу країну в великанську воєнну машину, завданням якої буде стати „арсеналом" для аліянтів, загрожених совєтською аґресією. Пляни цеї мобілізації сил є такі ґіґантичні, що їх навіть годі рівняти з „арсеналом демократії", яким були Злучені Держави для союзників в другій світовій війні по проголошенню тодішнім президентом, Френклином Д. Рузвелтом, надзвичайного стану, в травні 1941 року.

Цей надзвичайний стан спричинений небезпекою, яка грозить Америці й цілому вільному світові з боку комуністичного імперіялізму. Таке сказав президент Труман і підкреслив, що війна в Кореї є ділом тих, що сидять на Кремлі. В своїй радіовій промові до народу, виголошеній минулої п'ятниці, президент Труман заявив, що Америка комуністичній аґресії не поступиться і змобілізує навіть такі великі сили, які потрібні на випадок світової війни, до якої Кремль змагає.

Загально звертають увагу, що президент Труман згадав у проклямації за основні свободи, загарантовані американською конституцією, а які тепер загрожені комуністичним наступом, бо там, де комунізм, там смерть усім свободам. Що президент хотів положити на це особливий натиск, пізнати вже й по тім, що проклямацію про надзвичайний стан проголошено в дні 15. грудня, який нагадує день 15 грудня 1791 року, коли до Конституції Злучених Держав додано 10 перших поправок, які гарантують американському народові ті права людини, яких позбавлений нарід у Совєтах, чи взагалі в країнах під комуністичними режимами.

Надзвичайний стан не тільки вказує на надзвичайну небезпеку, в якій знайшлася країна. Він одночасно ставить теж і великі вимоги до цілого населення, до фармера, робітника, бизнесмена, словом —до кожної особи. Всі ми мусимо тепер не тільки виконувати свої звичайні обов'язки, але ради добра країни бути готовими кожного часу ще й до посв'яти. Теж і про це президент виразно говорить. Хто знає з минулої війни, що такі слова означають, то хіба не треба йому багато вияснити. Але нині куди гірше. Це є стан загальної мобілізації й загальної оборони, себто оборони Америки і всіх інших країн, що разом з нею рішені ставити опір комуністичній аґресії. Проте нема найменшого сумніву, що так станеться, як цього президент від нації вимагає. Теж нема найменшого сумніву, що американські українці, як у минулій війні, так і тепер, у цьому найбільш грізному моменті з цілої американської історії, стоятимуть по стороні ідеалів країни Вашинґтона, яка змагається з найбільшим ворогом людства і України.

Наслідки проклямації президента Трумана вже наглядні: Ввесь нарід є за ним, а вся ненависть звертається, — як звітують кореспонденти з місць — проти Росії. Навіть піднімаються голоси, щоб не ждати, а таки зараз кидати атомові бомби на Москву...

Президент про чергові завдання

У радієвій промові президента з п'ятниці 15 грудня з'ясоване з одного боку критичне положення нашої країни, а з другого боку вказані наші завдання в найближчій майбутності, якщо ми маємо врятувати собе і країну перед небезпекою. Що небезпека є ділом Совєтської Росії, президент Труман сказав одверто в другому реченні своєї історичної промови словами: „Оцю небезпеку створили володарі Совєтського Союзу".

У дальших уступах през. Труман шукає способів для відвернення небезпеки не тільки від нашої країни, але і від цілого світу. „Майбутність цивілізації залежить від того, що зробимо ми — і то зробимо тепер і в місяцях, які стоять перед нами" — каже президент, кладучи при цьому натиск на поспіх. „У нас є сила й відвага перемогти небезпеку, яка грозить нашій країні. Ми мусимо діяти спокійно, мудро й розважно. Ось, що ми мусимо робити:

Перше: будемо далі підтримувати, а як зайде потреба, то й збройно обороняти засади Об'єднаних Націй — засади волі й справедливости.

Друге: далі працюватимемо з іншими вільними націями для скріплення наших об'єднаних родів оборони.

Третє: розбудуємо нашу власну армію, фльоту і повітряні сили і вироблятимемо більше зброї для нас самих і наших союзників.

Четверте: розбудуємо нашу економію і триматимемо її постійно на вершку".

Обговорюючи кожну з тих проблем окремо, президент сказав дещо таке, що має загальне значення. Він пригадав, що Америка не має аґресивних плянів; що американський нарід є толерантний і здержливий, що пам'ятає на свої моральні зобов'язання; що вірить у наладнання різниць мирним шляхом... „усе це ми будемо дальше робити, однак ми не можемо поступитися перед аґресією. ...Ми не пустимося на угодовство. Світ навчився багато з Мюніху, що забезпеки не можна купити угодовством... Наші війська в Кореї роблять усе, що в їх силі, щоб підтримати Об'єднані Нації... Вони знають, що вони боряться за волю і забезпеку своїх домів і родин".

Потім президент говорив про збільшення збройних сил, промислової й фармерської продукції, й інші завдання підчас критичного положення та ствердив таке:

„Наші вояки на Кореї дали приклад, який повинен дати інспірацію нам усім. Нападені перевищаючим числом ворога, і то серед найдошкульнішої зими, вони поставилися розважно, завзято й рішучо. Їх витривала відвага в обличчі невдач є одним з найбільше геройських подвигів у нашій історії. В днях, які нас ждуть, кожний з нас повинен міряти свої змагання, свої власні жертви поведінкою наших геройських вояків у Кореї...

„Усі з нас мають платити більше податків і обходитися без речей, які ми любимо. Думайте про це не як про посвяту, тільки як про нагоду, і то нагоду боронити найкращий спосіб життя, який людство придумало на цій землі...

„На такий самий лад нам треба набрати нової відваги і віри з наставлення вільного світу до аґресії. Те, що вільні народи зробили в Кореї, є добре і люди по цілому світі знають, що так треба було зробити. Хоч хвилево можуть бути якісь невдачі, то вкінці правда переможе . . . Американський нарід завжди зустрічав небезпеку з відвагою і рішучістю. Вірю, що ми поступимо так і тепер і, при Божій помочі, збережемо нашу свободу" — запевнив президент Труман свій нарід і цілий світ.

Д-р Ів. Сидорук.

Підтримуймо „Славістику"

Незабаром, бо 27-30 грудня 1950 відбудеться в Ню Йорку річний з'їзд славістів Америки й Канади... В зв'язку з цим хочу пригадати нашому громадянству про наш єдиний славістичний орган на еміґрації, що тепер виходить в Канаді (Вінніпеґ) під назвою **„Славістика"** — праці Інституту Слов'янознавства Української Вільної Академії Наук (У. В. А. Н.) за редакцією професора слов'янської філології Манітобського Університету д-ра Яр. Б. Рудницького.

Пригадую цей орган з особливою приємністю, бо я був свідком його народження в Німеччині, а кілька днів тому появилося вже аж 10-те число „Славістики", пера славного знавця історії сходу Европи і великого нашого приятеля, професора Саскачеванського Університету (Саскатун) д-ра **Дж. В. Симпсона,** п. з.: **Назви „Русь", „Росія", „Україна" та їхня історична основа,** (в англійській мові!), Вінніпеґ 1951. Праця незвичайно вартісна і дуже авторитетна та об'єктивна і то канадійського вченого, яка так давно вже нам потрібна та яку повинен мати кожний українець в кишені на випадок дискусії з американцями чи канадійцями. Попередила її інша дуже цінна праця: **Яр. Б. Рудницького, Славістика в Канаді в 1950 р.,** Вінніпеґ 1950 — про сучасний стан і можливості цієї науки...

Але про ці книжки іншим разом! А тепер скажу про сам орган, якого до речі не мають інші слов'янські еміґрації, чисельніші від нашої.

„Славістика" — це серія неперіодичних публікацій окремих праць з слов'янських мов, літератур, культури, етнографії, передісторії слов'ян тощо.

19 серпня 1948 р. в Авґсбурзі відкрито Інститут Слов'янознавства УВАН, як акт гідного вшанування 10-ліття смерти акад. Степана Смаль-Стоцького. Директором Інституту УВАН призначено загально відомого з його наукової діяльности славіста проф. д-ра Яр. Б. Рудницького.

Метою Інституту є:

1) підтримати та поглиблювати наукові досліди з різних ділянок слов'янознавства чи дисциплін, пов'язаних з слов'янським світом, його історією, культурою, господарством тощо.

2) інформувати чужинецькі, а зокрема англо-американські наукові кола про фактичний стан і відносини між окремими слов'янськими народами, передусім на теренах східньої Европи;

3) досліджувати та характеризувати культурно-політичні, історичні, господарсько-економічні відносини між Україною та слов'янським світом, зокрема Росією та Польщею;

4) готувати до наукової праці в галузі славістики молодих наукових працівників.

В І-му числі: Завдання слов'янської філології й українська славістика, проф. Рудницький обговорює всі наші дотеперішні болячки в царині цієї дисципліни. Він каже про вклад українців до славістики та найближчі завдання україністики, а саме наукову боротьбу з „ідолами", поширеними російськими славістами та їхніми прислужниками. Роз'яснюючи їх іґноранцію й виявляючи їхні імперіялістичні праґнення, треба вибороти україністиці належне їй місце.

В Европі майже в усіх університетах зустрічаємо прищеплений ще російськими славістами термін „малоруський", хоч навіть вже і безпосередні спадкоємці авторів його, російські большевики, давно зреклися цього терміну. Так само і публікації про Україну по всіх наукових бібліотеках Німеччини і взагалі всієї Европи треба шукати у відділі „Росія". Російські (не в меншій мірі й польські) вчені поширюють думку, що варто цікавитися славістикою, лише обмежуючи її їхньою мовою та літературою, отже славістику перетворюючи на „руссіку", або „польоністику".

Америка, через великий вплив російсько-польських вчених, також залита такими поглядами на Україну.

Українська славістика в УССР, очолена т. зв. Академією Наук у Києві, майже не має значення, бо українські вчені там або вже фізично знищені, або примушені працювати на користь „руссіки", за вказівками комуністичної партії. Увесь тягар наукової української славістики лежить тепер на плечах українських учених-еміґрантів у Европі та Америці. Чималу ролю відограє в цьому УВУ (науково-педагогічна праця) та Інститут Слов'янознавства УВАН (науково-дослідна праця), що за ідейну основу взяв собі гасло українських кирило-методіївців: „Пізнайте правду, а вона вас визволить!"

В Америці й Канаді є вже вчені англосаксонського походження, що знають правду про Україну і неструджено і щиро її поширюють. Але більшість ще повторює російську імперіялістичну пропаганду, наївно віряючи, що відкриває своїм землякам „найбільшу істину"... Для прикладу згадаю про дуже поширену в Америці книжку: "A History of Russia", by Pares, New York 1949,—книжку, що між 1926—1949 пережила аж 6 видань, а останнє—аж 5 накладів. Видавець її (A. A. Knopf) каже, що "this history has become a standard work," а автора називає "the highest authority in the history of the Russian peoples"....

Чим-же цей „найвищий авторитет", вірний приятель Росії та слухняний ученик Ключевського, що успіх порозуміння з Совєтами бачить у пильному вивчанні історії Росії, а тов. Сталіна побіч Петра І-го уважає за „найбільшого добродія народів Росії" та за людину, що щиро прагне миру (ст. 546!) — чим же він кормить довірливих англо-саксонців про Україну?...

В. Pares на ст. 374/5 каже таке: "The Ukrainians speak a kind of Russian which philologists themselves have not yet determined whether to regard as a separate language or as a dialect" (!), а на ст. 480: "the separation of Ukraine, which meant economic ruin to Russia, had long been an aim entertained by Austrian and German policy" (!), а в іншій своїй книжці: "Russia," New York 1943 на ст. 4 каже він так! "The Ukrainians have never had a real State of their own" (!)...

(Закінчення на стор. 3-тій)

В. П.

Що Ви на це скажете?

Читачу! До Вас у хату прийшов або цими днями надійде лист.

Лист — від Українського Конґресового Комітету. Ви не любите друкованих листів. Вони звичайно холодні, офіційні, нецікаві.

Але цей лист прийміть, ніби він писаний від руки. Вашим найкращим приятелем., І у найдорощій і найцікавішій для Вас справі.

Бо — у справі нашої Батьківщини.

Цей лист — важливий. Він не кидається будь кому. Лише тим громадянам, що є на поверхні нашого національно-громадського життя.

Що не потонули безнадійно в нетрях чисто еґоїстичного обивательського існування, але тим чи іншим способом показали, що їм не байдужі, що їм близькі також вищі інтереси, інтереси нашої Нації, нашої справи.

Це — значить — свої, близькі, люди, з якими можна і треба говорити одверто і щиро. Можна навіть спільно, по приятельськи, помріяти і пофантазувати...

Отже, — дорогий Приятелю! Український Конґресовий Комітет розсилає 50,000 таких листів, як оце одержали Ви.

Акція ця — дуже велика, не така проста і коштує не мало гроша. Папір, друк, коверти, пошта, пакування, сортування і т. д.

Тому Конґресовий Комітет, — а за цією назвою стоять живі українські люди, — не мало вагався, міркував та хвилювався: чи починати цю акцію великого безпосереднього звернення до наших людей, чи її занехати?

Були песимісти й оптимісти.

Песимісти говорили: жадних персональних листів розсилати не треба. В пресі було аж досить статтей про Український Народній Фонд і Національний Даток. Отже — хто хотів, той відозвався й заплатив. Побачите, що вам не повернуться навіть кошти розсилки! Що, ви не знаєте наших людей?!...

Оптимісти заперечували: статтей у пресі не вистачає. Стаття — це звернення до всіх і нідокого. Один статтю прочитає, а другий і не гляне. Інша річ — персональний лист. Це вже — безпосереднє звернення до особи і, як велить товариська поведінка, в ім'я звичайної чемности, вимагає такої чи іншої відповіді. Крім того, майте на увазі, наші люди дуже обтяжені працею. Часто вони не мають хвилини, щоби відбігти на пошту чи відшукати адресу Комітету. Тим часом, приложена коверта відразу улегчує справу — і ви побачите, як посиплються гроші! Позатим, — ви теж не знаєте наших людей... Коли хтось досі не прислав Національного датку, то це далеко не означає, що він його не хоче прислати. тільки щоденні клопоти, брак часу, а часто брак під рукою вільної копійки є головною затримкою. Персональний лист з ковертою нагадає про справу і улегшить її...

А тепер, дорогий читачу, давайте разом помріяти і пофантазувати!

Розіслано 50,000 листів. Уявім собі, що всі відповіли позитивно: прислали по 10 долярів. Кажемо — всі. Бо тих 50,000, до яких відійшли листи, — це нам відомі громадяни, обняті нашим організаційним життям, значить — нарід свідомий, передовий.

Тепер зробім аритметичну дію множення: 50,000 на 10. Скільки це буде? Буде колосальна цифра: 500,000 долярів!

Півмільйона долярів! Пів мільйона на українську справу!...

Дорогий Приятелю! Чи Ви уявляєте собі, що це було б, як закрутилась би, як пішла б у гору наша справа! Ми — на всіх конференціях, на всіх конґресах. Кожда політична нагода використовується для нашої справи. В чужинній пресі з'являються статті й інформації про Україну. Ми говоримо з людьми, що мають і матимуть вплив на хід світової політики.

Ми підживляємо нашу пригноблену культуру. Ми рятуємо нашу літературу — письменників, що, замість пера тримають нині в руках мітлу.

Ми простягаємо помічну руку нашим скитальцям у Европі.

Ми через залізні заслони продираємося до нашого народу на Україні, до нашої героїчної УПА.

І чимало взагалі можна зробити корисного, важливого, пекучого, необхідного, коли є на те засоби!

—Але — це ж неможливо! Це — півмільйона! Це — зовсім неподібно до нас.

— Неможливо? Неподібно?

— Так, колосальна цифра. Але для мене, для Вас, для сусіда — це тільки 10 долярів. Річний Даток, який до того ж можна заплатити ратами...

— Можемо ми це зробити, чи ні?

— Що Ви на це скажете, дорогий Читачу?..

О. Бужанський.

ЗА ГРАТАМИ ГПУ — НКВД

()

Прощаюсь з друзями по камері, беру Оленину хусточку з коржиками, які бережу як святиню, слідую за охоронником. Знову коридори ГПУ.

— Моє поважання, Олекса Миколаєвич! Що доброго? Чи добре обізнались з спецкорпусом? — такими привітними словами і з веселою усмішкою зустрів мене мій новий приятель - слідчий.

— Думаю, що ви, Олекса Миколаєвич, тепер переконались, що ГПУ все знає і даремремно людей не арештує. Адже ж, ви бачили там у спецкорпусі всю вашу контрреволюцію. Пора вже порозумнішати, не прикидатись „наївняком" і принятись за діло.

Слідчий говорив багато приємних і неприємних слів. Але я мовчу, бо не маю що відповідати.

— Чого ж ви мовчите? Що ж ви думаєте, що ми звезли всіх сюди гратись з вами?

— Не маю що говорити, гражданін начальник, — відповідаю слідчому.

— Та я бачу, що ти одно і те ж повторюєш. — Ти повинен все розповісти. Центральну буржуазну Раду визнавав? — визнавав; вільне козацтво организував? — организував; в Петлюрівській армії був? — був!.. — Це ж можна цілу історію написати, а ти кажеш, що не маєш що сказати.

— Перепрошую, громадянин начальник, але за часів Центральної Ради не було совєтської влади, а була влада Центральної Ради і хто мешкав на Україні, той і підтримував цю владу.

Такої відповіді слідчий не чекав. Вмить став лютим звірем.

— Так це і є контрреволюція, а ти своїм мізком до цього часу не хочеш чи не можеш зрозуміти. Ти родився каєром. Всі ви, петлюрівці, вічні контрреволюціонери. Ми вас винищемо як щурів. — Ти думаєш, що вас спасе та контрреволюція, що мешкає закордоном. Ні, вона вас вже не визнає... — На, читай! — і слідчий виймає з столу Луцький часопис, в якому еміґрант Коваленко, критикуючи совєтську владу на Україні, здав і нас, що залишились на Україні, обвинувачуючи в тому, що ми пішли працювати з совєтською владою, обзиваючи нас „воблою", тобто людьми, які пасивно виконують волю своїх володарів.

— Ясно сказано. Ви всі внутрішня еміґрація, яка не виконала їх завдань і ви їм більше не потрібні, а якщо ви всі чистосердечно покаєтесь в своїх гріхах, то совєтська влада простить вам всі гріхи. — — Думаю, що після цього ти напишеш зізнання, — каже слідчий.

Не знаю, з якою метою мій слідчий провів таку довгу розмову. Напевно думав цим переконати.

— Ти ще в мене не тільки будеш писати, а й танцювати.

— Вартовий, на стілець його!

І знову я сів. Сиджу день, другий. До свідомости прийшов у камері. Через деякий час чорний ворон везе мене до в'язниці, а у мене одно бажання лягти і спати. Чогось згадалась пісня:

„Ой, пряду, пряду,
Спатоньки хочу..."

За сон віддав би життя, тільки заснути, але свекруха не дає спати.

У в'язничному бюрі чую: „в камеру ч. 40". Знов дорога до спецкорпусу. З великими труднощами відчиняються двері камери на коридор вилітають люди як корки, їх силою охоронники впихають назад, а разом з ними і мене.

Жах! Яке коротке слово, а який широкий безмежний зміст. Різно його описують і різний він буває.

Одиночна камера два метри на три, нормально вміщує 2-3 особи, а нас, як оселедців в бочці, чоловік 20. Духота неможлива, повітря тяжке, тіснота неможлива, крики, лайка, люди непритомніють. Стоїмо щільно один біля одного. Спати і спати, ноги не витримують, поволі спускаюсь на долівку, як порожній мішок, на мене навалюються інші в'язні. Через деякий час мене піднімають, притуляють до стіни і притримують своїми тілами, щоби я знов не впав.

Ранком декого забрали на допит. В камері стало вільніше, хотіли відчинити вікно, але вартовий з вишки заборонив, погрозивши цівкою багнета.

Виявляю, що в камері були „золотарі". Розмовляємо, співчуваємо один другому.

В ті часи совєтська влада хворіла на контрреволюційні заговори. До цієї хвороби ще прилучилась друга , а саме, хвороба на золото.

Спочатку ця хвороба була „тиха", а в 1930 році прийшла криза і, за допомогою ГПУ, почали цю хворобу „лікувати" в оригінальний, для „найдемократичнішої країни в світі, спосіб.

Всіх тих людей, у яких, на думку ГПУ, могло бути золото, — заарештували, в різний спосіб їх катували доти, доки людина не віддавала своїх коштів, які мала. Люди віддавали свої останні заощадження, аби тільки визволитись з катівень ГПУ.

В спецкорпусі щось надзвичайне. Людей возили на допити до ГПУ, привозили нових. Галасливо по коридорах лунала брудна лайка. Спецкорпус був стероризований. Серед білого дня в камері 38 повісився лікар, в камері ч. 31 зняли з петлі робітника Донбасу Гордієнка. В 3-й камері отруївся головками від сірників технік Кульчицький.

Не зважаючи на те, що за одиночними камерами пильно стежили, лікар таки одурив вартових. Зробив з рушника петлю, привязав до рами ліжка, затягнув петлю на шию і віддав Богу душу.

Золотарі, з яких витрушували золото, виходили на волю. В камері ставало вільніше. Яку кількість золота та долярів зібрало ГПУ, трудно сказати, але з розмов з золотарями видно було, що збірка була поважна. Один із золотарів, розповідав, що в одного бувшого експортера якєсь відібрано 28.000 долярів та 12.000 золотом. Г.П.У. заарештувало всю родину з онуками, дідусями і бабусями разом і тільки тоді випустили всіх, як кошти були передані слідчим Г.П.У.

Перестукуючись особливим кодом з товаришами по неволі, я дізнаюсь, що до спецкорпусу прибуло велике поповнення. Видно тому нам, старикам, покищо дали спокій. Прихожу до рівноваги. Товариші мене підтримують морально і матеріяльно. Маю добрих друзів.

Знов у кабінеті слідчого.

— Здраствуйте, Олекса Миколаєвич! Але що з вами? Ви до тіні подібні.

Хотів відповісти йому, що він з мене зробив не тріску, як колись обіцяв, а лантух з половою, але промовчав.

А слідчий виявляє „співчуття", що дуже мене дивує.

— Може ви не обідали, може вам чаю принести, а закурити, то вже напевно, — не слідчий, а нянька коло малої дитини. Але в думці все бренить „не вір данайцям, що приносять дари".

— Для чого бути таким впертим, Олексо Миколаєвичу? Ви себе нівечите, а ви ще будете потрібні совєтській владі. Подивіться на себе до кого ви подібні. Майте на увазі, ми вам добре бажаємо. Чим скорше ви признаєтесь, тим краще для вас.

— Ви часто бували в Харкові і маєте там багато знайомих. Приходька А. П. ви знаєте. Це ваш добрий знайомий.

— Знаю, але не знайомий.

— Як-то так, знаю, але не знайомий?

— Але знати і бути знайомим особисто це не одне і теж,

Шістдесятиріччя Полковника Андрія Мельника

Три десятки років минуло від наших Визвольних Змагань. Покоління, що звершувало їх, видатно прорідло. Одні впали в цих боях, або в підпіллю, інші загубилися на довгих і якже мінливих дорогах, що ними проходив наш нарід протягом тих років. Голови тих, що залишилися в живих, покрилися сідиною. Але в життю вони твердо й послідовно продовжують раз почату роботу. Розставлені на різних постах у різних ділянках життя, вони розбудовують і зміцнюють те, що тоді не довелося в збройному змагу осягнути.

Полк. Андрій Мельник

Між ними серед найперших Полковник Андрій Мельник. Сьогодні йому шістьдесять років.

Ім'я Полковника Мельника нерозлучно зв'язане з двома великими здвигами в життю українського народу. Першим з цих здвигів були Визвольні Змагання 1917-20 рр. Разом з найпередовішими друзями-однолітками вирушив Андрій Мельник, як стрілець Українських Січових Стрільців, на поле бою в 1914 р. Поля слави УСС — це одночасно ланцюх доказів вояцької снаги й воєнних здібностей Полковника. Крізь тяжкі бої, московський полон, організування і ведення київських Січових Стрільців — цієї гвардії української національної революції — доходить Полковник до ключевого посту в часі війни, Шефа Штабу Дієвої Армії УНР. З армією пройшов він усе добро і лихо, зазнав блеску перемог і горячі тяжких невдач.

А коли в лісах Холодного Яру, в степах Херсонщини, в ярах Поділля догоряли останні вогні народніх повстань, а на захід пробивалися обдерті, босі, напівживі, але зі зброєю в руках, герої Зимових Походів, почався новий здвиг в життю, у визвольній боротьбі українського народу.

Цим здвигом була визвольна боротьба українського революційного підпілля. Як колись так і тепер полк. А. Мельник стає зразу до праці в підпіллю. Завдяки йому, його друзям, а в першу чергу незабутньому Полковникові Євгенові Коновальцеві, активна визвольна боротьба ні на момент не була перервана. В цій боротьбі народився новий етап, нові форми національної революції. Коли Визвольні Змагання були в основному стихійним зривом спрагненого свободи народу, то тепер в революційному підпіллю виростає плянова, до кінця продумана, форма визвольної діяльности. Не йде це легкко. Дотепер в нас не було традиції і вироблених діячів цеї визвольної роботи. Все це треба було зробити від основ.

І вони це зробили. На фундаментах, ними заложених, виросла УПА, виросли дальші форми і засоби визвольної боротьби, виросте остаточна перемога.

І тому, згадуючи шістьдесятьліття Полк. Андрія Мельника, можемо щиро признати, що він добре сповнив свій обов'язок перед народом.

Ярослав Гайвас

Похорон Д-ра Л. Цегельського

Филаделфія. — У суботу 16 грудня відбувся похорон д-ра Лонгина Цегельського з погребового дому до української катол. катедри Непорочного Зачаття Пр. Д. Марії при Норт Френклин вулиці. Там відправив заупокійну соборну Богослужбу о. Олексій Трешневський при численній асисті інших священників. Проповідь виголосив сусід Покійного з краю, о. Петро Олексів, а іменем парафії попрощав о. Василь Середович. На богослуженні було кілька соток народу з старої й нової гомади, між ними найближча рідня, чільні представники зорганізованого громадянства, духовенство й монахині. При домовині творили почесну сторожу хлоп'яча й дівоча чети Українського Пласту. З церкви відвезено домовину з тлінними останками на український цвинтар у Факс Чейз, де й закінчено похоронний обряд.

По похороні зібралися рідня Покійного, представники організацій та преси та ближчі приятелі Покійного в Домі Горожан на Норт Френклин вулиці, яких повитав о. Володимир Білинський, голова „Провидіння", згадуючи д-ра Л. Цегельського словами: „Не плач Україно, він не вмер". Проводив поминками ред. п. Богдан Катамай, редактор „Америки". Покликані до слова представники різних наших установ та преси представляли різнородну діяльність д-ра Лонгина Цегельського, головно як автора книжки „Русь-Україна і Московщина-Росія", редактора „Молодої України", та „Діла", парляментарного, вічевого й святочного промовця, що словом і пером промощував шлях повстання Української Держави і Акту Соборности з 22 Січня 1919 року. Згадувано ролю Покійного в постанні Українського Легіону—УСС та його відношення до УПА, як і усеї збройної боротьби українського народу. Змальовувано д-ра Л. Цегельського як людину великого формату, державного мужа, людину з візією, великого приятеля скитальців, джентельмена в поведінці, завжди бадьорого й глибоко релігійного. Про останні хвилини життя Покійного передали драматично о. В. Середович та п. Осип Саєк, що були тоді при ньому. Складаючи подяку за віддання останньої прислуги, син Покійного, д-р Юрій Цегельський, нагадав один дуже цікавий момент з дитинства, ще в Камінці Струмиловій, як його Батько оповідав незвичайно живо про різні дії з історії України, а прислухувався тим оповіданням зо запертим духом крім нього, ще й його товариш з дитячих літ: Роман Шухевич, відомий тепер як генерал Тарас Чупринка, поляглий командир УПА.

Крім уже згаданих осіб промовляли: Лев Добрянський, Дмитро Галичин, Лука Мишуга, Степан Шумейко, Василь Мудрий, Олена Лотоцька, Володимир Галан, Микола Чубатиє, Михайло Ветухів, Юліян Ревай, Володимир Дорошенко, Іван Кедрин, Іван Поритко, Бурий, Гнат Білинський, Петро Андрусів.

При кінці ред. В. Катамай, згадавши за наспілі численні телеграми, попрощав Покійного д-ра Лонгина Цегельського від Редакції „Америки" та українських журналістів, подякував усім від імені „Провидіння" та „Америки" за участь у похоронних торжествах та просив тих, що бажали вислати вінки, щоб зложили замісць них пожертви на пам'ятник на гробі Покійного. Поминки закінчено молитвою і відспіванням „Не пора".

Підтримуймо „Славістику"

(Закінчення зі стор. 2-гої).

Шкода, що "the highest authority in the Russian history," "an honorary usher at the first Russian Duma," "the owner of the Soldier's Cross and Medal of St. George" ніколи не чув про те, що сказано в книжці: "The Names "Rus", "Russia", "Ukraine" . . . by G. W. Simpson, на ст. 6, що якраз "the Russian Academy of St. Petersburg, in 1905, officialy recognized the Ukrainian language as separate, which in itself implies recognition of a distinct nationality," що російський найбільший славіст О. Шахматов визнавав українську мову за окрему, а С. Кульбакін написав граматику: „Украинский язык"!

Як бачимо такий орган як „Славістика" таки конче нам потрібний і то в англійській мові і на це — якщо хочемо, щоб світ знав про нас наукову правду — мусимо знайти фонди, а також передплачувати її і то перш, чим марнувати їх на нікому непотрібні партійні часописи та програми, що допомагають розбиттю еміграції, руйнують єдність народу, завалюють українську справу і так працюють на користь Сталіна, а не для добра українського народу.

Мусимо також знайти засоби докінчити Енциклопедію Українознавства і перекласти її на англійську мову, як рівнож продовжувати за всяку ціну такі корисні видання, як "The Ukrainian Quarterly" і т. п. Тогож сподівається від нас — політичної еміграції і „Воююча Україна", коли в „Зверненні" каже: „Докладіть всіх зусиль до якнайкращого розвитку українознавства, бо саме воно піддається на наших землях жахливим перекручуванням з боку російсько-большевицьких окупантів... На Вас спадає велике завдання розбудувати українську культуру і науку!...

Україна щойно виходить на міжнародню арену. Світ ще мало знає про неї, а багато з того, що знає, — неясне й викривлене. Змінити такий стан, занести до всіх народів і людей поза межами СССР правду про Україну, і її боротьбу — це в першу чергу твоє завдання, українська еміграціє!..."

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

„НОВИЙ СВІТ"

По перечитанні допису п. М. В. Павленка-Луціва п. заг. „Речі — на які слід звернути глибшу увагу", поміщеного в „Свободі" з дня 5. грудня ц. р. хочу висказати деякі свої міркування. В дописі подано:

„Новий Світ для багатьох — терра інкоґніта. Розглядаючи знання історії Америки, загал і досі придержується неправдивих зрештою, вісток европейських шкільних підручників, що цю країну першим відкрив Колюмб".

Америку я не називав би Новим Світом, бо слово — світ — це багато ширше поняття, це сонце, разом з всіма планетами і їх місяцями, а навіть з кометами та метеоритами. Крім світу, який належить до нашої соняшної системи є ще багато світів, якими саме займається наука астрономії. Автор допису поняття світ утотожнює з поняттям континент — суходіл, яким є окремо Північна — а окремо Південна Америка.

Правдою є, що в шкільних підручниках, де були подані основні поняття зі загальної географії, призначені, для шкільної молоді в віці 11-12 років, було подано, що Америку відкрив Колюмб в 1492 р., але ця неточність була зроблена з дидактичних мотивів, щоби дітям в тому віці не подавати багато абстрактних понять. Не було однак забороненим учителеві, — який повинен був дещо більше знати, як було подано в шкільному підручникові для дітей — в приступній формі оповісти молоді, а у вищих клясах, підчас обговорювання географічних відкрить, навіть було вказаним згадати і про норман-варяг, які вже при кінці X століття (983 р. під проводом Еріка) відкрили були острови Ісляндію, Гренляндію, а пізніше під проводом його сина і береги півострова Лябрадор та острова Нова Фунляндія. Тому однак, що нормани свої відкриття тримали в таємниці — ці відкриття пішли в забуття. Сліди їхнього побуту на американському континенті залишились і ми можемо радіти, що опрацювання цієї проблеми підіявся саме наш науковець — проф. Др. Я. Пастернак.

Др. І. Олексишин, Филаделфія, Па.

ПЕВНІ, ЩО ВІЙНА НЕ ВИБУХНЕ ПЕРЕД ВЕРЕСНЕМ 1951 Р.

Торонто, Канада. — Обезпеченеве підприємство Лойд в Лондоні, прийняло обезпечення від Канадійського Філателістичного Товариства Міжнародної Вистави на місяць вересень 1951 р. Дня 21 вересня почнеться в Торонто світова виставка поштових марок і тоді відбудеться конвенція філателістів. Лойд прийняв обезпечення на випадок війни. Премія від обезпечення виносить два відсотки, а це значить, що є правдоподібність 50 проти 1 що буде мир.

Вступайте в члени У. Н. Союзу

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК В ЗДА

В неділю, 24 грудня, о 3-ій годині дня в приміщенні Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку, 149 Друга Авеню, відбудуться відкриті збори УВАН, на яких професор Дам'ян Горняткевич виголосить доповідь:

„ПЕТРО ІВАНОВИЧ ХОЛОДНИЙ — МИСТЕЦЬ І ЛЮДИНА"

Доповідь буде ілюстрована. Запрошується громадянство.

Нові імігранти

Українці, що приїхали старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Стирджіс" до Ню Йорку 21-го грудня:

Андрушко Софія; Балько Петро, Катерина; Дзидзора Василь, Антоніна; Макогін Іван, Текля; Мариняк Михайло, Параска; Мазепа Ілярій Ірина; Міхалків Матвій, Марія, Альфред; Петрук Володимир, Ксеня, Ольга; Соловіїв Олександер, Наталія; Спільник Роман; Сухомлин Андрій; Терещук Володимир, Людвіка, Галина, Богданна, Люба; Вацикевич Володимир, Степанія, Ірина; Волович Лідія, Михайло, Василь; Заблоцький Андрій, Теодозія, Анна; Запарнюк Петро, Наталія; Зденяк Вавиль; Баран Володимир, Анна, Оксана; Черепін Опанас, Даниленко Іван, Тетяна; Калужний Денис, Коваленко Василь; Лачак Іван; Олійник Валентин; Шайдевич Іларіон, Мінора; Штайнберг Лев, Марія; Ракович Іван.

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Лангфіт" до Ню Орлінс, дня 22-го грудня:

Назар Іван, Гелена, Олекса; Дятелович Ольга; Калиновський Григорій; Михайлюк Олекса, Евгенія, Михайло; Климець Григорій, Марія, Ярослав; Хоменко Григорій, Параскевія, Анатолій; Клімашевський Григорій; Оніщук Теодор, Анна, Теодор.

United Ukrainian American Relief Committee

P. O. Box 1661, Phila. 5, Pa.

З'ЇЗД СЛАВІСТІВ В НЮ ЙОРКУ

Сьомий річний з'їзд Американського Об'єднання вчителів слов'янських та східноевропейських мов (American Association of Teachers of Slavic and East European Languages — Aatseel) відбудеться в днях 27-29. грудня 1950 р. в Ню Йорку в Готелі New Yorker (8 евеня і 34 вул.)

Aatseel об'єднює секції всіх слов'янських національностей, в тому й українську. З рамени Української Секції будуть виголошені такі доповіді:

1. Д-р Роман Смаль-Стоцький, професор Маркет університету в Мільвокі: Причини й основи відкликання мовної теорії Марра, 27. 12. год. 3 поп.;

2. Др. Пантелеймон Ковалів, Бруклин Каледж у Ню Йорку: Словянські мови та їх взаємовідношення, 28. 12. год. 9:30 ранку;

3. Др. Кость Кисілевський: Огляд нових українських граматичних праць, 28. 12. год. 10:30 ранку;

5. Др. Василь Лев: Українська еміграційна література в західній Европі після II. світової війни, 28. 12. год. 11 ранку;

6. Др. Ярослав Рудницький, професор університету Манітоба в Вінніпезі: Слов'янський лінґвістичний атляс Канади і Сполучених Держав Північної Америки, 29. 12., 8 год. веч.

Між 6. 30 доповідями з дискусіями інших членів Aatseel-ю заслуговує на увагу також доповідь проф. Болеслава Шеняка (Notre Dame University) п. з.: Інвазія монголів в Европі та Унія Руси (!) з Римом в рр. 1245-1255; 28. 12. год. 4 поп.

Українська Секція під проводом проф. Романа Смаль-Стоцького гаряче запрошує до участи в з'їзді всіх українців — учителів слов'янських та інших мов і всіх заінтересованих громадян. Під сучасну пору українська справа та навчання української мови в американських школах набирає щораз більшої ваги. Тому участь у нарадах з'їзду, зустріч з учителями інших слов'янських мов, а головно російської та дискусія над передбаченими проблемами про взаємовідносини слов'янських мов дуже важна.

● Няньку дітей вибрано королевою підчас звісного „турнію рож" у місцевості Пасадіна, в Каліфорнії. Це 17-річна Елінор Пейн, студентка торговельного мистецтва в міській колеґії.

● Ограбили спаралізованого Мартина Гісбрехта, який ішов на милицях вулицями міста Винипегу у Канаді. Він живе з місячної пенсії у висоті $35, а йому забрали $21.

● Франція дозволила в'єтнамському урядові Вао Даї мати своїх дипломатичних представників закордоном.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ВИСКАНЗИН

Українці на фестивалю національностей

Від сімох літ рік-річно Інтернаціональний Інститут в Мілвоки, Висканзин, влаштовує в третю неділю місяця листопада т. зв. „СИМФОНІ оф НЕЙШЕНС". Рік-річно під звуки національних гимнів представники поодиноких національностевих груп вивішують свій національний прапор у амфітеатральній „Милвокен Авдиторіюм", в якій відбувають в тому часі покази народного мистецтва всі національності, що живуть на терені ЗДПА, включно з неграми й індіянами.

Цього року, завдяки енергійним заходам панни Марійки РОСС, свідомої в ЗДПА родженої щирої українки, та недавноприбулого п. Константина ПАВЛЯКА в цьогорічній „Симфонії Національностей" українці взяли активну участь, а поміж понад тридцятьма прапорами різних національностевих груп цього року перший раз гордо замаяв і український національний прапор. Впертою і невпинною безкорисною працею невеличкій групі відданих справі українців у Милвоки вдалося добитися виступу в фестивалі національностей, що відбувся в днях 18 і 19 листопада ц. р.

Кожна національна група показувала те найкраще, чим вона могла похвалитися. І так у програму входили: народні співи, танки, хороводи, народні звичаї, покази народної ноші і т. п. Між іншим, кожна національна група мала можливість урядити свій показовий, а навіть і продажевий кіоск.

Українська група під вмілою і відповідальною кермою кошової пані Роми Дзюбинської з жертвенними пластунками урядила український кіоск, і то при самих входових дверях, так що кожний прохожий відразу звертав увагу на чарівні, розкішно вишивані блюзки, килими, подушки й захоплювався красою українського народного мистецтва. Тимбільше, що підбір експонатів був надзвичайно вмілий, а наші пластунки з їх командантою на чолі ввесь час були одягнені в країнських національних строях. Отже, кожний оглядач міг відразу бачити, як напр. наша блюза виглядає на жінці. Але найбільшу притягаючу силу мали таки наші гуцульські писанки! Оглядачі не могли повірити, що так гарно можна вивести взори на яєчках. Кожний хотів доткнутися яєчка, а очі так і не відривалися від кожної рисочки, від кожної квіточки, виведеної нашою гуцулкою на яєчку. Українці були горді з свойого мистецтва, над яким виднів гарно розмальований напис „УКРАЇНА". І на нього звертали всі увагу і він був причиною розмов на тему української культури, історії, визвольних змагань України. Інтеліґентна публіка щедро засипувала наших речників різними запитаннями а вони віддано й радо інформували про все українське. Очевидно, нераз треба було пояснювати українську окремішність від москалів і т. п.

Українська група взяла участь у програмі своїми танковими виступами перед 5000-ною добірною публікою. Вона виступала другого дня майже на закінчення. „Козачок Подільський", „Гуцулка" та „Дощик, дощик ..." виведені 8 пластунками під орудою п. Роми Дзюбинської і групи хлопців під майстерною рукою п. Осуського, а зокрема сольовий виступ серед гурту останнього, викликали невинну бурю оплесків, а диригент орхестри, що виконував одночасно й ролю конференсіє, під загальні овації публіки через мікрофон заявив наперекір усім тим, що старалися недопустити українців до участи, „Це щось кольосальне, це надзвичайно гарне!"

Очевидо, не обійшлося й тут без прикрих інцидентів з боку москалів і поляків. Передовсім москалі навмисне й зухвало виступили з українськими народними танками, і то мимо протесту української групи. Коли представники українців звернули їм увагу перед виступом, що не личить присвоювати собі чужонаціональні надбання і ними чванитися перед зовнішнім світом, мовляв і це московська культура, тоді речник москалів заявив зухвало: ми знаємо, що це українські танки (Гречаники, Козачок і Катерина), але вони нам подобаються і тому ми їх танцюємо ...

З другого боку, поляки минулого року виступали одягнені в українську національну ношу, проти чого вже минулого року внесла була протест панна Маруся Росс, але й цього року не могли стриматися від того, щоб не приписати собі щось з української культури. І так напр. їхній кіоск пишався картиною, що зображала нашого українського гуцула й гуцулку в народній ноші.

Отже, з того висновок: не сміємо ніколи і ніде опускати нагоди виступати з метою інформації та пропаганди Української Справи, навіть хоч би це вимагало труду, часу та грошей. У іншому випадку нашими українськими надбаннями чванитись будуть наші національні вороги й казати світові, що це їхнє.

Д-р Петро Стерчо

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Листопадовий марш СУМА

Традиційний Листопадовий Марш, організований спортовим референтом Осередку СУМА в Ню Йорку, відбувся дня 28 жовтня 1950. Згідно зі звичаєм на рідних землях в час Листопадових Днів наша молодь відбувала святочний марш, що означало про її готовість на кожний поклик Батьківщини. Кольони молодих юнаків і юначок машерували з далеких околиць на Лисоню, Маківку в Карпати, щоб маніфестувати свою відданість бійцям Листопадового Зриву, та бути готовими продовжувати почате діло.

Сумівська молодь, вигнана окупантом, нечуваним в історії тираном, на скитання, завжди вірна була і буде світлим традиціям української нації та плекатиме їх також в далекій землі.

Гарного погідного дня, навіяного спокоєм ситого осіннього повітря подальше від запорошених і закурених фабричним димом улиць, в лісистогористих околицях Йонкерсу молодь СУМА влаштувала традиційний Листопадовий Марш. Зараз, де наша молодь на рідній землі, скриваючись у вечірніх темрявах лісів, щоб відсвяткувати цей великий день нашої історії, сумівська молодь міста Ню Йорку солідарно відбула Листопадовий Марш на вільній землі Вашінґтона.

Ряди сумівської молоді машерували по лісу Йонкерсу, маніфестуючи свою готовість до нового маршу, маршу в Золотоверхий Київ та Львів.

Реферат друга Осінчука З. та його історичний аналіз про Листопадові дні, залишився глибоко в серцях присутніх і переніс їх там, де кожне життя родиться і виростає з крови предків, що своїм могутнім кроком крокує до завершення початих діл в днях листопаду.

Дружня атмосфера та спільна знімка залишаться назавжди в пам'яті молоді СУМА нюйорського Осередку.

Учасник

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу від. 292 подає до відома всім своїм членам, що річні збори відбудуться в неділю, 24-го грудня, в год. 1:30 пополудні, в салі У. Н. Дому при 4655 Martin вул. На ці річні збори обовязаний прибути кожний член і členиця та почути звіту уряду за цілий рік. По звіті буде вибір уряду на рік 1951, як також вибір представників до Народного Дому та до інших центральних організацій. Рівнож подається до відома, що відділ замовив для вашої вигоди обмежену кількість календарів У. Н. Союзу і секретар буде їх мати на зборах. Хто бажає мати календар може його дістати на зборах. — І. Форись, предс.; І. Андрусевич, кас.; П. Кізел, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 369, подає до відома всім своїм членам, що річні збори відбудуться в неділю, 24. грудня, о год. 4:30 ввечорі, в церковній галі. Проситься прийти на збори і вислухати звіти урядників і контрольорів за цілий рік та вибрати уряд на рік 1951. — І. Климишин, предс.; М. Марців, кас.; М. Куба, секр.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. — Тов. ім. Євгена Коновальця, від. 438, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться 24. грудня в 2. год. пополудні в церковній галі. Проситься всіх членів явитись. — С. Терлецький, секр.

КОРТІС БЕЙ, МД. — Бр. св. Петра й Павла, від. 81, повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що річні збори відбудуться в неділю, 24. грудня, в год. 2. пополудні, в парафіяльній салі. Буде звіт контролі, вибір урядників на рік 1951, як також інші справи до полагодження. Взиваємо тих людей, що ще не вписані до У. Н. Союзу, вписатися на цих річних зборах. — За уряд: В. Чачка, предс.; А. Хімяк, кас.; А. Блауцяк, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Повідомляємо всіх членів Тов. ім. прем. Волошина, від. 414, що річні збори відбудуться 24. грудня в год. 12:15, при 127 Парк Ст., на котрих буде вибраний новий уряд на наступний 1951 рік. Рівночасно повідомляємо, що з причин зросту відділу, збирання вкладок будеться відбувати кожного місяця в другу неділю по першім о год. 3. при 127 Парк Ст., в церковній залі. — За уряд: І. Голубович, предс.; Г. Брезіцка, секр.

FREELAND, PA. — St. Peters and Pauls Branch 429 of UNA will hold a yearly meeting on Sunday, December 24, 1950 at St. Peters and Pauls Church hall, 921 Walnut St., at 12:00 noon time, to elect new officers for the year of 1951. — J. Perkosky, Sec'y.

КЛІВЛЕНД, О. — Річні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 102, відбудуться в понеділок, 25. грудня, в 1. год., в церковній галі, 2280 W. 7th St. Просимо всіх членів прибути на ці збори, де буде вибір нового уряду на рік 1951, і інші важні справи до полагодження. — За уряд: М. Олексик, предс.; М. Вусько, кас.; М. Вобечко, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. — Річні збори Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 216, відбулись 10. грудня 1950 року, на котрих вибрано такий уряд на 1951 рік: Предс. Параскевія Мацях, заст. предс. Олена Гавришків, кас. Розалія Вілик, рек. секр. Анна Олещук, фін. секр. Анна Сосновська.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ.. КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕ „ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС"!

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 2. грудня 1950 помер член 141 від. У. Н. Союзу в Дітройт, Міш.

ЙОСИФ ЯКІМА.

Покійний був предсідником і секретарем від. 141. Родився в селі Попелі, повіт Сянок, Зах. Україна. Полишив у великім жалю жінку Анну і двоє дітей: Марію і Генрія, невістку Ірину, два внуки, маму, 5 братів та 2 сестри.

Похорон відбувся 6. грудня з дому до церкви Пресв. Тройці і по Сл. Божій на Ґренд Лави цвинтар. — В. Й. П.!

Ю. Гуц, предс.

Друзі, знайомі та коллеги з глибоким жалем довідалися про трагічну смерть

хірурга-уролога

ДОЦЕНТА, Д-Р МАКСИМА ЖУРКО

що сталася

29. жовтня 1950 р.

та висловлюють своє глибоке співчуття його дружині.

ГРУПА ЛІКАРІВ

ТАРЗАН, ч. 2496. Несподівана поміч.

Бездушно викарабкався Тарзан понад край пропасти і впав безпритомно на землю.

Кілька годин пізніше холодний дощ розбудив малпочоловіка.

Ласкава природа обезвладнила його виснажений ум і він, як колишні його людородні предки, пустився в глибокі джунглі.

Міжтим Джена, у вижиданні кінцевого удару, почула на собі легкий дотик львиного язика.